

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT-KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 „ „
Negyedévre . . . . . 2 „ „
Egy hónapra . . . . . 1 „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

5 hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri kiadások alkú szerint jutányos áron nyelnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Beköszöntő.

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt intéző bizottságának felkérésére s tegnap ez ügyben hozott határozata folytán a »De b r e c z e n« felelős szerkesztői tisztét újra magamra vállaltam.

Tettem ezt két indokból.

Először azért, hogy ezt, az elvűségben több mint egy negyedszázadot becsülettel eltöltött lapot a jövőben is a függetlenségi és 48-as párt összes igaz elveinek hű képviselőjévé s lelkes hirdetőjévé tegyem; másodsor azért, hogy az új kiadók által lapunk felvirágoztatása érdekében hozott áldozatokhoz én is — tehetségemhez képest — hozzájáruljak lapunk szellemi színvonalának lehető magas fokon való tartásával.

Nagyon jól érzem vállalkozásom súlyos voltát s a terhes felelősséget, amelyt a mai napon újra magamra vettem. Eppen azért nem is merek — különben sem lévén természetem a hivatkozás — nagy hangu ígéretekkel állani a n. é. olvasó közönség elé.

Azt az egyet azonban meg merem, még pedig a leghatározottabban, ígérni, hogy a »Debreczen« a szigorú társadalmi és irodalmi tisztesség törvényeinek lesz nem csak követelője, hanem követője is.

De egyszersmind hirdetője lesz a meggyőződésünk szerint való tiszta igazságnak, s az igazságot a közélet minden terén személyekre vagy magánérdekekre való minden tekintet nélkül fogja védelmezni s a mennyire tőle függ: diadalra segíteni.

Az országos politikai események és helyzetek higgadt tárgyalásán kívül legeslegfőbb hivatásának fogja a »Debreczen« tekinteni, hogy nagyra hivatott városunk felvirágoztatásának, anyagi és mindenek fölött kulturális haladásának ügyét hiven, kitartással és meleg szeretettel munkálja.

És hogy ezt a hivatásunkat minél pontosabban és sikeresebben szolgálhassuk, szívesen kérjük városunk érdemes polgárságának őszinte támogatását, mert az összes hivatott tényezők egyakaratu közreműködése nélkül sikert egyetlenegy téren sem lehet elérni.

Ennek a kérve-kért támogatásnak biztos reményében magamat a n. é. közönség szíves jóindulatába ajánlom.

Debreczen, 1895. okt. hó 4-én.

Dr. Nagy Zsigmond

a »Debreczen« f. szerkesztője.

Az olvasókhöz.

A függetlenségi párt intéző bizottsága mult hó elején október elsejéig engem bizott meg a »Debreczen« ideiglenes szerkesztésével.

Ez idő alatt buzgalommal iparkodtam megfelelni földadatomnak.

Hivatásom most elsősor Debreczenből.

Leteszem a tollat és köszönetet mondok mindazoknak, kik törekvő munkálkodásomban támogattak.

Hazafias üdvözlettel

Debreczen 1895 október 4.

Polecner Árpád.

Uj kormány Ausztriában.

A tegnapi lapok meghozták végre Ausztria új kormányának névsorát.

Sovány névsor biz az, nagyon sovány!

A tárczák új birtokosai — vagy helyesebb árendásai között az egyetlen Bádén grófon kívül nincs egyetlen egy név sem, a mely politikai programot jelentene.

Oda át, a Lajtbán tul lakó drága szomszédaink már ebben is utánozzák Magyarországot, hogy egy egész nagy kabinetet állítanak össze csupa ignota kvantitásokból, a kik a sajátos osztrák parlamenti izlés szerint, minden határozottab politikai színezetnek is teljes híjjával vannak, s ennyiben még a mi véletlenül született kormányunk érték vonalán is alól áll.

Mert bár a mi mostani kormányunkkal sem általános politikai elveinknél fogva, sem az ő középszerű egyéniségükből folyó egyetemes tehetetlenségüknél fogva megelégedve egyáltalán nem lehetünk: azt az egy előnyét Ausztria új kormánya fölött lehetetlen el nem ismernünk, hogy olyan pártra támaszkodik, a melynek az országgyűlésen ez idő szerint még valamelyes többsége van, s így a parlamentarizmus kormányának legalább külső látszatával rendelkezik.

De micsoda zűrzavar, minő ősi chaos az, a mely odaát, Ausztria parlamentjében uralkodik! Minő arczulsapása az a parlamentarizmus elvének, hogy a már kinevezett kormánynak házrul-házra, s illetőleg pártról pártra kell járnia, hogy a szükséges többséget összekunyorálja s magának valamelyes időleges existenciát — többnyire adás-vételi szerződés segítségével — biztosítson.

De bármint idétlen s torz szülötnék tartjuk is azonban ezt a most kinevezet osztrák kormányt, annak az áldás!alan közjogi viszonyoknak a folytán, a melybe Ausztri-

ával sodort balvégzetünk, s a melyből egykönnyen szabadulni sem bíruuk: kénytelenek vagyunk róla tudomást venni.

Kénytelenek vagyunk róla tudomást venni, mert a politikai körökben elterjedt hírek szerint erre a kormányra vár, hogy a Magyarországgal kötött közjogi kiegyezést újabb tízévre megkösse, sőt ha lehetséges, még szorosabbra huzza.

Erre a missióra hívta el az uralkodó éles látása Bádén grófot Gácsország kormányzói székéről, a hol az uralkodóház politikájának kitűnő szolgálatokat tett s ne a közönséges államférfiúi belátást s diplomatai ügyességet tanusított.

Az osztrákoknak tehát van legalább egy emberük, a kit ők a maguk érdekeinek hű és eredményes képviselőjére teljesen alkalmasnak tartanak.

De hogy állunk ebben a tekintetben mi?

A magyar kormányok, még az idebent erélyességükről s hatalmas voltukról hírhedt magyar kormányok is, mindenhatalmasan gyengéknek bizonyultak Bécs követeléseivel szemben, s mintha valami átkos ígélet fogta volna meg lelkiüket, megelégedezve saját hazájuk szent érdekeiről, vakon adtak oda mindent, a mit a hatalom mosolygása vagy a ravasz ellenfél furfangja nemzetünk rovására kért vala tőlük.

Mi az egész kiegyezést s az Ausztriával való államjogi összeköttetést szívünkben lelkünkben perhorrescáljuk. A mi eszményünk a független Magyarország. De ha már benne vagyunk és a míg Isten sujtoló végzéséből benne maradunk ebben a szerencsétlen viszonyban: megköveteljük a kormány élén álló hatalmasoktól, hogy legalább a kiegyezés keretén belül még megmaradt roncsait nemzeti és állami jogainknak szívós kitartással védelmezzék, s érdekeink megóvtalmazását az udvari kegyek hajhászánál előbbvaló kötelességüknek ismerjék.

De ha akár a multak tapasztalataiból akarunk a jelenre következtetni, akár a jelenlegi kormány általános politikai értékét veljük a komoly megítélés mérlegébe: mindenképen szomorú sejtelmek tolnak szívünkbe, s nem merünk, még csak remélni sem igen merünk már.

Az osztrák állapotokat koránt sem tartjuk valami rózsásoknak, s látvánlátjuk az ezerféle titkos és nyilvános forrongást és elégtelenséget; a társadalmi nagy meghasonlásokat s a gyűlöletes faj- és osztályharcot, — a mitől Isten óvja meg hazánkat, — azt az egyet azonban határozottan irigyeljük Ausztriától, hogy a maga közjogi felfogásának, mely Magyarország állami kü-

lönállásának teljes megsemmisülését célozza — érvényesítésére minden körülmények között megtudta találni az embereket is, az eszközöket is.

Most gróf Badeni van erre a szerepre kiválasztva.

Ha az ő kiváló egyéni és politikai értékével felérő egyensúlyt akarnánk keresni a mi kormányunkban, hiában vesztegetnők időnket és fáradságunkat.

A nemzeti közvéleménynek kell azért megbrednie, és saját magunknak kell ért állani hazánk legelőbbségűbb érdekei mellett.

Semmi sem történhetik meg, a mit a nemzet egyeteme komolyan ellenez! De minden megtörténhetik, ha maga a nemzet a közönyösség, a nem bánomság bódult álmába merül.

El kell seperi a föld színéről, meg kell semmisíteni az Ausztriával való kiegyezést s valahára fel kell már építenünk a független Magyarország új ezredévekre szóló nagy alkotmányát.

Spectator.

A kultuszminiszterium költségvetése.

A Wlassics minisztersége óta a közoktatásügyünk minden tere megindult élénkebb tevékenység hű tükrét mutatja a vallás és közoktatásügyi miniszterium költségvetése.

Igaz, hogy e tárca szükségleteire valamennyi szakminiszterium közt a legkevesebb van előirányozva, de ha tekintetbe vesszük, hogy a rendes kiadások egy millió háromszáz-ezer forinttal többet tesznek ki a tavalyinál, akkor egy év hadadásával meglehetünk elégedve, annyival is inkább, mivel e kiadási többlet legnagyobb részét iskoláink fejlesztésére fordítják.

A költségvetés berendezése is lényeges alakító változtatásokat mutat, mi által a különböző tételek közt gyorsabban igazodhatunk el. Rendes kiadásokra 10.957.694 forint van

előirányozva, mely összeg a következőképpen oszlik meg:

A központi igazgatás 352.162 forintba kerül, vagyis 8281 forinttal több, mint tavaly. A költségvetés egy részét a hivatalnokok előléptetése, más részét a díjnokok számának és fizetésének emelése okozta.

Új tételként szerepel a könyvbírálatok címén felvett 4000 forint, mely eddigéig az országos közoktatásügyi tanács költségvetésében szerepelt. A tanács újjászervezése következtében azonban nem fog könyveket bírálni, hanem ez a miniszterium dolga lesz.

Az ország közoktatási tanács szükségletei 13.900 forintot tesznek ki, még pedig az alelnök tiszteletdíja 600, egy-egy előadó tanácsosé 400, a titkár fizetése 2000 forintban van megállapítva, az ülési és előadói díjak 2500 forintot fognak kitenni.

A bpesti tudományegyetemre 438.741 forint van előirányozva, 54.936 forinttal több, mint a múlt évben. — A költségvetés részben az okozza, hogy a hittudományi karon egy, a jogi pedig 3 rendkívüli tanszéket kell felállítani. Az egyetemi építkezésekre a költségvetés nem terjeszkedik ki, minthogy a miniszter külön javaslatot szándékozik beterjesztetni, mely a bpesti egyetemen kívül, a kolozsvári egyetem még szükséges építkezéseit és a műegyetem egészen újról való elhelyezését fogja felmérni.

A kolozsvári egyetem kiadásai 341.618 forintot tesznek ki, a tavalyihoz képest 7492 forinttal többet. Itt két rendkívüli tanszéket rendessé akar a miniszter átalakítani, továbbá felvette az egyetem költségvetésébe a könyvtár igazgatójának fizetését is, melyet eddig az erdélyi múzeum egylet teljesített.

A budapesti középiskolai tanárképző intézet és a vele kapcsolatos gyakorló gimnázium és Eötvös József baró kollegium 71.293 forintot igényelnek, a szaporodás itt 20.689 forint. Ezt az összeget a középiskolai tanárjelöltek internátusa veszi igénybe, mely intézet életbe léptetése által a miniszter a tanárhiányon akar segíteni. A kolozsvári tanárképző kiadása 17.232 forinttal az 1895. évre engedélyezett összegben változatlan maradt.

A József műegyetem tetele is alig mutat változást, vagyis 280.983 forintban van megállapítva; ugyancsak változatlan a kassai kir. jogakadémia kiadása, mely 26.588 forintot tesz ki. Az erdélyi egyetemi magántanárok jutalmazására 6000, a felsőbb iskolai tanárje-

löltek utazási ösztöndíjára 16 ezer forint van felvéve. A tankerületi főigazgatók szükséglete 76.648 forint, melyből 63.648 forint esik személyi kiadásokra. Itt helyén valónak találjuk utalni a főigazgatói tolnokok azon méltányos kérelmére, hogy nekik, kik többnyire tanári oklevéllel bírnak, a főigazgatói titkári cím adassék meg.

Az állami gimnáziumok részére megállapított 116.947 forint, 71.122 forinttal több a tavalyinál. A kiadási többlet főleg a budapesti I. kerületi, a nagyikindai alapítványi, a jászberényi és szentesi városi gimnáziumok államosítása, továbbá a budapesti VIII. kerületi állami gimnázium nagyobb mérvű fejlesztése, végül a bártfai, makói, szegvárdi állami gimnáziumok felállítását okozza. A huszonhárom állami gimnáziumban ugyanannyi igazgató van alkalmazva, kik közül nyolc 2000, tizenöt pedig 1600 forint fizetést huz. A 240 gimnáziumi tanár közül tizenkilencnek 1600, hatvanegynak 1400, nyolcvannak 1300 és nyolcvannak 1200 forint a fizetése. A helyettes tanárok közül egynek 1000, tizenkettőnek 800 forint a fizetése, ugyanily fizetést huznak a tornatanárok is.

A huszonnégy állami reáliskola összes kiadása 674.599 forint; itt a költségzaporulat 11.500 forint. A szaporulat számos párhuzamos osztály felállításán kívül, a régebbi helyettes tanároknak rendesekké való előléptetése, továbbá a budapesti VI. kerületi és az egri reáliskola kifejése okozza. A reáliskolák igazgatói közül nyolcnek 2000 és tizenkilencnek 1600 forint fizetése van. A tanárok közül negyvenegy 1600, hatvan 1400, száz 1300 és száz 1200 forint fizetést huz.

A felekezeti, községi és törvényhatósági középiskolákat 403.700 forinttal fogja az állam segíteni, vagyis éppen ezer forinttal többel, mint a lefolyt évben.

A középiskolai internátusok segélyezésére 11.900 forint van előirányozva, mely összegből a budapesti VII. kerületi gimnázium mellett szervezett horvát internátus, továbbá a székely-udvarhelyi és dévai reáliskolák internátusai tartatnak fel.

A tizenegy állami felsőbb leányiskola szükségleteire 306.898 forint van előirányozva. Ez iskolák igazgatói közül háromnak 2000, kilencnek 1400 forint a fizetése.

A népnevelési tanfelügyelőségek 263.344 forintot igényelnek. Ebből hatvanhat tanfelügyelő fizetése 111.800 forint, harminckét

A „DEBRECZEN” TÁRCAJA.

A baba-feleség.

Irta: Vojtkó Pal.

(Folyt. köv.)

Már az esküvő is ki volt tűzve. Ha ketten karonfogva végig sétáltak a piacon, lelátszott róluk a boldogság, a baba megszokott ártatlan arczczal csüggött a jegyesen a jegyes. No ez ostoba arczot vágott, mint minden ember, a ki nagyon boldog.

Csak arra voltak kíváncsiak, hogy milyen asszony lesz a babából, hogy fog állni rajta az asszonyos ruha, megváltoztatja-e a házasság élet? Egy csöppet se változtatta meg. Egyforma maradt arczkifejezése, termete, járása, mindene, még a gondolkodásmódja is. Kiszivárgott, hogy végtelen naiv volt, szinte az ostobaságig naiv. Kérlek, hazaszőkött az anyjához a nászéj elöl, pedig állítólag imádta a férjét. Ugy kellett visszavinni, majdnem erőszakkal, akkor is sirt. A férje meg volt hatva e gyermeki ártatlanság által s még jobban szerette. Ha kérdezősködtek, boldogan mondta: — Gyermek, enivaló kis gyermek.

De hát tudod ugy van, hogy az ember hamar beleun mindenbe, főleg pedig a naivságba. A naivság egy bizonyos korig kedves és elragadó, azontul azonban boszantó és neveltséges. Ha az asszony anyává lesz, szűnjék meg gyermek lenni. Hodossyné pedig azután is az maradt. Mikor kis leányát megmutatták neki, nagyot bámult tágra nyílt szemekkel,

mintha csodálkozna, hogy mint történhetett ez? Semmi vonás az anyából, de egyetlen érzés sem volt benne, mely arra vallott volna, hogy szereti gyermekét játszott vele olykor s elpismogott, mint valami játékszernel, de ha sirni kezdett s alkalmatlankodni, elvitette magától a harmadik szobába. Taplálni amugy se táplálhatta. Képzeltet, hogy mindez gondolkodásba ejtette a férjét. A városban szerte beszélték, a baba szélhordta, hogy sokszor zajos jelenetek folytak le a gyermekágyas szobában. Illetve nem anynyira zajosak, mint kinosak.

Ezek a jelenetek később is sokszor ismétlődtek. Mert az asszonyka fölépült és megszépült, czukrosabb lett mint valaha, de semmivel se okosabb.

Mikor a gyermekét temették s azt a rőnyi kis koporsót földbe eresztették, egyetlen könyv se jött a szemére, a helyett oly ártatlanul csüggött a pap szaván, mintha a férj fölolvasását hallgatta volna a redoutban.

Mindennek hire ment a városban, az asszony ostobasága közmondássá vált s ha valakire azt akarták mondani, hogy nagyon ostoba, csak annyit mondtak: majdnem olyan, mint a »cukorbaba«. A férj természetesen nem volt boldog, müvelt, komoly, író ember letére kin volt neki az az élet. El is hanyagolta a feleségét. A baba többet volt az anyjánál, mint a férje házában. Hodossy kerülte otthonát.

Ha nagynéha megjelentek színházban, estélyeken vagy sétatéren, az asszonykát körülrajongták az udvarlók, többnyire tisztel-

Mert érdekes volt az a »baba-feleség«, minden ostobasága mellett nagyon érdekes. Vagy talán épen azért. Az arczán semmi sem látszott meg, sem az, hogy házasságuk nem boldog, sem az, hogy jól esik, vagy terhes-e neki az udvarlás. Ártatlan mosolygással hallgatta a sikamlós bókákat, s úgy nézett szemtelen udvarlóira, mintha imádkozna. A férj nem törődött semmivel, eszébe sem jutott, hogy feltse feleségét; először, mert ugy sem szerette; másodsor, mert megvédi ugyis a rangeteg ostobasága.

Hanem rosszul tette, mikor nem vigyázott rá. Mert volt eszük az udvarlóknak, hogy felhasználják az asszony tudatlanságát. Mig Hodossy órárt tartott az iskolában, addig a felesége viziteket fogadott. Azaz, ahogy fogadott. Ő egész ártatlan volt a dologban, tudta is, hogy nem szabad, hogy nem illik, ha egyszer be mentek hozzá . . . nem tehetett róla.

Tele volt mindig tisztékkel a ház, de az asszonyka erősen tartotta magát a fess hadfikkal szemben. Egy kopott, szőke, tejföls arczu kadét udvarlásán azonban megfört az ereje. Tudja a manó, még a guszttusa is olyan ostoba volt annak a terem és nek!

Barátom! Az aztán becsületes botrány volt. Tíz perc azatt befutotta a várost, hogy a »cukorbabát« bizalmas randevun kapta férje a kadéttal. Párba. A kadét renoméja óriásit emelkedett. A »cukorbabát« hazaküldték a mamájához. Válóper Hodossy áthelyeztetését kérte.

Mondják, hogy mikor kitört a vihar, mi-

segédtanfelügyelő 30,000, negyven tolnoké 21,200 forint.

Az elemi népiskolák kiadásaira 1.812,966 frt van előirányozva, vagyis 376,966 forinttal több a tavalyinál, mely összegben a millennium alkalmával felállítandó népiskolák költségei is fel vannak véve. Az állami népiskolákban 1497 tanító van alkalmazva, kik közül 998-nak 400 forint a fizetése. 22-nek 400 forintnál több, de 500 forintnál kevesebb; 363 tanítónak 500 forint a fizetése 476-nak 500 forinton felül.

A polgári iskolák 861,088 frtot igényelnek, ebből az igazgatók és rendes tanárok fizetése 454,500, a segédtanároké 73,300. A rendes tanárok legnagyobb része, vagyis háromszázkilencvenkilenc 800 frt fizetést huz 53-nak 900, 8-nak 1000, 68-nak 100 és 4-nek 1200 frt a fizetése.

A tanítóképzőkre 468,165 a tanítónőképzőkre 90,500 forint irányoztatik elő. A felekezeti képezési tanárok illetményeit 3000 frttal fogják kiegészíteni.

A kisdudovók és menedekház vezetőnök képzése 59,900 forintba fog kerülni; a kisdudovók és menedekházak 210,000 frtba, mely összegből 291 kisdudovót tartanak fel, illetve segélyeznek.

A testi nevelés költségeire 11,000 forint van előirányozva, mely összeg tornatanárok képzésére és a jövő évben rendezendő torna-versenyre fog fordítatni.

A budapesti állami ipariskola 44,800, az iparos tanulók iskolái 75,000, az állami felsőbb kereskedelmi iskolák 49,575 és a keleti kereskedelmi tanfolyam költségei 13,000 forint. A nem állami kereskedelmi iskolákat 28,500 frttal fogják segélyezni.

Az emberbaráti intézetek közül a váci siketnémák intézete kiadásai 44,580 a siketnémák oktatására képző tanfolyam 6572, a vakok intézete 50 ezer és az allamosítandó hülyék intézete költségei 21,928 frtra ruagnak.

Ösztöndíjak és segélyezésekre 53,863 frt van előirányozva, még pedig a kolozsvári siketnéma intézet részére 6700, az aradiak 500, a temesváriak 3500, a kaposváriak 1000 forint, továbbá a dadogók és hebegők tanfolyamára 1400 és az emberbaráti intézetek szakfelügyeletének költségeire 1400 forint. a. s.

kor a meggyalazott férj dühtől rekedt hangon ordította:

— El innen a szemem elől, el ebből a házból . . .

Mondják, hogy az asszony akkor is csak állt s nézett, mint rendesen, artatlanul, mintha semmit sem értene a dologból, s mikor végre megértett annyit, hogy nincs itt több keresni valója, szemébe ökölnyi könnyecsek gyűltek, az ajka rángatózni kezdett és sírva fakadt, mint egy gyermek. Épen úgy, mint akárhányzor azelőtt, mikor semmiségeket kapott dorgálást az urától.

En azt hiszem, hogy most se tudja, mit véthetett, a vallás kihirdetését valószínűleg szintén azzal az érdekes, artatlan baba arccal halgatta végig s mint rendesen, nem értett belőle egy betűt se. És most bemutattak, ha tetszik.

— Köszönöm, — de már elégé ismerem.

Bent javában folyt a táncz, csak a pályolyok üresedtek.

A hosszú ut s a felolvasás engem is ki fárasztott, nyugodni készültem. Szives vendéglátóim kíséretében elhagytuk a redoutot. Ahogy leértünk a lépcsőn, még láttam kocsi szállításra a könnyű filigrán alakot, a foyer kandelaberjainak fényénél mintha egy arcot vettem volna ki a hintó ablaka mögött: egy szeude, artatlan baba arcot. Aztán elnyelte a robogást a téli éjszaka.

— Cukorbaba, szép álmokat! . . .
(Vége.)

Török műkincsek az ezredéves kiállításon.

A magyar ezredéves kiállítás egyik legérdekesebb és legdíszesebb része, a török műkincsek és a magyar nemzet fejlődésével szoros összefüggésben levő török történelmi ereklyék kiállítása lesz.

II. Abdul Hamid szultán egyenes parancsára a muzeumban már jó ideje óta kútön változtatják e műkincseket és ereklyéket.

Hamdi bey, a császári régiség muzeum igazgatója, már elkészítette a kiállítandó régiségek jegyzékét, melyet már a szultán is látott és jóváhagyott.

A kiválasztott műkincsek nagy része a 15—16—17— és 18-ik századból ered és csaknem mind katonai jellegű: pallasok, kardok, páncélok, sisakok, ágyuk, továbbá diszruhák, bundák, menték, kalpagok, melyek az elfogott, vagy a csataterén elesett magyar magnások tulajdonai voltak. A kiválasztott tárgyak között vannak még butorok a 15-ik és 17-ik századból, zászlók a 15, 16, és 17-ik századból. A fegyverek legtöbbje a 16-ik század első feléből ered.

A kiállításra a török császári régiségmuzeumból és kincstérből azonban nemcsak oly ereklyéket küldenek fel Budapestre, melyek magyar eredetűek, hanem török régiségek is lesznek. A török ereklyék osztályának egyik legimpozánsabb része lesz egy csoport viaszfigura, melyek a hódító Mohamed szultántól kezdve (15-ik század) egész III-ik Szelimig (a 19-ik század eleje) az összes török uralkodók egykori diszruhaikban lesznek felöltözve. Ugyancsak a szultánok diszfégyverzeit és ékzereit szintén kiállítják.

A nemzeti régiségeken kívül, még egy török kéziratokból álló gazdag gyűjteményt, a mely szintén a magyar nemzet történelmére vonatkozik, válogattak ki.

Az érdekesebb tárgyak közé tartozik még Magyarországának török nyelven megírott térképe is. Török képek, melyek magyar felirattal és megjegyzésekkel vannak ellátva, szintén nagy számmal vannak a kiállítandó régiségek között. A szerailkönyvtárból nagymennyiségű magyar és a magyar nemzetre vonatkozó könyvet és képet vettek fel a listába.

A kiállítandó tárgyak, különösen a könyvek között sok olyan is van, amelyek eddig hozzáférhetetlenek voltak és így a tudós világ előtt ismeretlenek.

Vámbéry Ármin, a jeles magyar tudós, szombat óta Konstantinápolyban időzik, hogy a szultán által az ezredéves kiállításra küldött tárgyak becsomagolása felett öröködjek. A török hivatalos körök igen rokonszenves előzékenységgel fogadják Vámbéryt.

A kis szoba.

(Debreczeni rejtélyek)

Debreczen, okt. 4.

Színhely a »Arany Bika«-szálló.

Idő jelenkor deli 12 óra.

Künn a téren minden csendes. Azaz de-hogy csendes. A szél zizeg egészen olyan elhalóan, mint ahogy azt Tompa megénekelte és csörögnek az akácok száraz lomjai. Az égen egy-két felhődarab baktat, a téren a Bika előtt néhány sápadt alak lézeng . . .
Ekkor alaktól alakig, asztaltól asztalig suttogva szállt egy hír:

— Párba . . .

A lézengő sápadt alakok összerendeztek. Kinek van kedve gyilokra menni ilyen szép őszi napon, amikor élvezet, boldogság élni, örülni ebben az általános nagy hervadásban.

Alakok jöttek-mentek, félelmes arccal, tágra nyílt szemekkel. Maguk a pinczerek fejvesztve szaladgáltak. A beszédjük is olyan rai-szódikus volt:

— . . . rbaj . . .

— Hol?

— . . . nn az emeleten.

— Kik?

— Nem tudni, hogy kik. Az ajtó zárva.

— Honnan gyanítják?

— Kihallatszik a kardcsörgés.

— El . . . rendőrt.

Jött a rendőrbiztos. Allig begombolkozva, kezében kampós bot, szívében egy darab kő és szájában egy hosszú vergónia. Jött, hallgatott mind a két füllel és ment föl az emeletre . . .

Utána a pinczerek lábujjhegyen.

A folyosón homály, mint egy göthei balladában, a szivekben félelem és borzalom.

— Uraim, pszt.

A hátul egyenkint karikalákkal lábujjhegyen baktató pinczerek szájról-szajra adták egymásnak a szót:

— Pszt . . . pszt.

A rendőrbiztos megállt a jelzett ajtónál. Zárva volt. Köröskörül sötétség. Odanyomta fület a kulcslyukhoz, előbb az egyiket, aztán a másikat. Hallgatódzott. A pinczerek visszafajtották lélekzetüket.

Ezalatt odalenn az a rémhír járta, a párbaj megtörtént, az egyik fel tövig mártotta kardját ellenfele mellébe, a ki megüvegesedett szemekkel roskadt a földre s most a végét járja, talán már végzett is az élettel . . .

Egy hölgy könyezett és egy falevél lehullott az akáczáról.

A rendőrbiztos felemeli nagy fejét. Vé-szes arccal néz körül, olyan vé-szes arccal, mint Vors kapitány, midőn érezte, hogy körülötte hullanak az emberek.

Csörömpöles hallatszott.

A rendőrbiztos összerakódott. A pinczerek szintén.

— Kardok csörögnek, — szolt rémüldözve a rendőrbiztos és aranygyűrűs ujjával kopogtatott.

— A törvény nevében nyissak ki.

Erre nagy csend következett.

A rendőrbiztos emeltebb hangon:

— A törvény nevében nyissak ki, vagy feltöretem az ajtót.

A pinczerek összezsugorodtak a félelemtől.

Benn és künn csend egy tejes percig. Ekkor odabenn egy hang, mely egy császárszemlével kibélelt szájából eredhetett, türelmetlenül kérdezte:

— No, ne mókázzanak. Ki az?

— A rendőrbiztos.

— Nincs odakint egy lélek sem.

— Nincs itt senki. Felszólítom az urakat a törvény nevében, nyilatkozzanak, kicsodák?

Azok nyilatkoztak:

— A bűjtösök.

Város és megye.

A debreczeni szegényház — a tanács mai határozata szerint — a vaságyak szállítását Berger budapesti vasgyáros, egyéb vaseszközökét Kovács Gyula vaskereskedő, ágy- és vászonműveket Kunz József és társa, a faneműeket Dinnyés Gyula asztalos kapta meg, a kik valamennyien a költségvetési áron alul tettek ajánlatot.

A szegény- és dologház személynézet. A debreczei szegény- és dologház megnyitását november elsejére tűzték ki. A szegényház személynézetének kinevezése min illetékes forrásból értesülünk, még e héten eldől.

Vidéki hírek.

* Uj megyei főorvos. Biharmegyében Beüthy László főispán Biharmegye főorvosává kinevezte dr. Popovics György tb. főorvost. A kinevezés által a megye jeles szakorvot nyert a közegészségügy élére, a különben már jó ideje óta nagy buzgalommal, odaadással teljesíti helyettesként a főorvosi teendőket. Széles körben örömet keltett a köztisztvisletben álló férfiu jól megérdemelt előléptetése.

* Monostor Pályi a postáért. Monostor-Pályi község lakossága erősen érzi a hátrányát annak, hogy nincs postája. A község

képviselőtestülete elhatározta, hogy ha a postagazgatóság felállítja a posta hivatalát a községben, 10 egymásutáni évben 80—80 forinttal járul a postahivatal fenntartásához. A kérvényt már be is adták a postahivatal felállítására iránt.

Színház.

Mi történt az éjjel? Tegnap este másodszer került színre Brisson és Carre nevetű vígjáték. Az előadás sokkal folyékonyabb, gördülékenyebb volt első alkalommal. Nevezetesebb mozzanat csak az volt, hogy Tapolczay Dezső szerepét az utolsó percekben Rózsahegyi Kálmán vette át. A fiatal színész merészséget követelt el, mikor színpadra lépett a nélkül, hogy átolvashatta volna szerepét. Mindenesetre figyelmet érdemlő körülmény, hogy még így is elfogadható alakítást produkált. A közönség legtöbb elismeréssel Krémernek és Margó Zelmának adózott, a kik ezuttal is is kitűnően állottak meg helyüket — A közönség a mutatott helyzeteken jóízűen nevetett, elismeréssel pazarul adózott a szereplőknek.

Színészvásár. A virágvásárnap nagy színészvásáron kívül október elseje körül szokott lenni, ugynevezett színészvásár. Sok vidéki színész szerződése jár le ilyenkor, néhány direktor a nyáron megbukik, új igazgatók meg társulatot szerveznek, így aztán az országos színészegyesület háza előtt kifejlődik a kínálat és a kereslet.

A Takácsok. Pár héttel ezelőtt a fővárosi lapok azt a hírt bocsátották világra, hogy a belügyminiszter a Takácsok előadását úgy a fővárosi, mint a vidéki színpadokon betiltotta. Mint biztos forrásból értesülünk, a hír nem alapos. Bizonyítja az is, hogy a Takácsok-at pár nappal ezelőtt előadták Pápan.

Sport.

Lóverseny Szatmáron. A szatmárvármegyei gazdasági-egyesület október hó 1-én lóversenyt rendezett, mely nagy érdeklődéssel folyt le a szatmári állami ménstélep szomszédságában. Ez volt az első lóverseny Szatmáron, melynek sikeres volta miatt a gazdasági egyesület minden évben rendez lóversenyt.

Ozi lóversenyek. A magyar gyeplégtanítók versenyé a 4000 koronás St. Legere, melyben az év legjobb háromévesei, a Derbynél is hosszabb távolságban mérkőznek. Ma volt a mérkőzés napja a vadgató őszi szél szakadó eső daczára igen szép publikum jelent meg a verseny tere, hogy a küzdelmet végig nézze. Ilyen azonban nem volt Tokió, a Pechy, Waltmann és több családova, nem is engedte magához közel jönni egyetlen ellenfelét Szemere Miklós Eltőljút, mely pedig magajis legjobb hároméves a Tokió után. Mindjárt az induláskor úgy elszaladt tőle Tokió, hogy csakhamar 50 méter távolság volt közöttük ezt a gyorsaságot a czélig megtartotta. Eltől csak a végén próbálkozott meg a kis erőlködéssel annyira juthatott csak, hogy Tokió nem 2 hanem vagy 10—12 hosszal győzte meg. A szép győzelmet élénken megjelözte a közönség.

Tájékoztató.

Szerkesztőségi hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, d. u. 2—5-ig.

Kiadóhivatali hivatalos órák: d. e. 6—12-ig, d. u. 1—8 óráig.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük t. munkatársainkat és mindazokat, akik hármii írott dolgot küldenek be hozzánk, hogy a papírnak csak az egyik oldalára írjanak.

Múzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12-ig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a be-

adványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreceni kir. járásbíróóság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

A Gönczy-egyesület „Otthona” keresk-akadémia palotájában.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6—7-ig.

Okt. 13. d. e. 10 órákor az új törvénykezési palota felavatása.

Ujdonságok.

— Ö Felsőge a király névnapi alkalmából ma reggel Wolafk a Nándor dr. fényes segédlettel haladó istentiszteletet tartott melyen jelen volt a 39-ik gy-ezred tejes tisztikara a legénységgel együtt s nagyszámú közönség. A honvéd tisztikarból is sokan jelentek meg a templomban.

* A polgármester jubileuma. Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester jubileumi ünnepélyét rendező bizottság ma délután 4 órákor a jogász és tisztviselő kör helyiségében ülést tartott. Az ülésen az ünnepély programját állapították meg.

* Az őszi. Lassu zizegésel ereszkedik a sárga színbe borult fákról egy-egy falevél. Azok a finom ereztű áttetsző hars levelek, a melyek oly nyugodt susogással sütkéreztek a tavaszi verőfényben, fonyadtan, elhervadva, zörögve hullanak a letarolt földre. A harasztion egész halom számára áll már a megsárgult falevél. A sápadt színű bágyadt napsugár révedezve bujkál vékony sugarával a megritkult falevelek között. Tegnap délután gombolygó szürke felkők tornyosultak a város fölé s rövid időre rá megeredt a csendes őszi zápor. A tikkadt poros utszéli akácok szomjasan nyeltek a jótékony meleg eső cseppeket. Alkonyatkor kisé megszűnt az eső. A megtisztult levegőben a foszladozó szürke felhőgomolyok alatt aztán egyszerre megvillant egy vadlud seleg, a mely lassu ék-alakban húzódott az égboltozaton dél felé.

* Felavatási ünnepély. A felépült törvénykezési palota felavatási ünnepélyét, október 13-án tartják meg. Széles körben érdeklődéssel néznek a felavatási ünnepély elé, a melyre Igyártó Sándor kir. törvényszéki elnök ma bocsátotta ki a meghívókat, kaptak az egyházak, a bíróságok fejei, gróf Degenfeld József főispán, Simonffy Imre kir. tan. polgármester, Rásó Gyula alispán, a városi tanács, a megyei és városi tisztikar, az ügyvédi és más helybeli kamarák, az összes iskolák és intézetek tanári kara, a tábla területén lévő bíróságok stb. A felavatási ünnepély napján, délelőtt fél tizenegy órákor a törvényszéki palota első tanácstermében gyűlnek össze a meghívott vendégek s délelőtt tizenegy órákor kezdődik az ünnepség. — Igyártó Sándor kir. törvényszéki elnök diszmagyarbén tartja meg ünnepi megnyitó beszédét, a mely után az átadás és az összes helyiségek megtekintése következik. A meghívott vendégek megtekintik a tanácstermeket és az elnöki lakosztályt is. A törvénykezési palota elfoglalása és rendeltetésének átadása alkalmából a nevezett napon délután egy órákon a Bika szálloda nagytermében díszbeled lesz, a melyen a meghívott vendégek bizonyára tulnyomó többségben jelennek meg.

* Szédelő könyöradomány gyűjtés. Már megirtuk, hogy Weisz Salamon H. Dorogon hamisított könyvecskével könyöradományokat gyűjtött. Görög Miklós ettani rendőrsékhöz előtt azonban gyanusnak tűnt fel és Weisz elfogta; a börtönből azonban megszökött. A balmaz-újvárosi főszolgabíróóság a legszélesebb körben intézkedett, hogy a veszedelmes szédelőt kézre kerithesse. Megkereste a beszélgetésanyai alispánt, továbbá a budapesti főkapitány helyettessék Pékáryt, hogy Weisz Salamonnak adtak-e engedélyt a könyöradomány gyűjtésre. Mindkét helyről tagadó válasz érkezett s így világos lett, hogy az engedély hamisítva van. Országszerte körözlettek azután, míg végre pár nap előtt Te-

mesvárott elfogták. Kiderült azután, hogy az ott lakó nejéhez, különböző helyekről, mint Tetétlen, Kaba, Nádudvar küldött 25—30 forintnyi összeget. Most akir ügyészesség börtönében ül. A kir. ügyészesség okirat hamisítás és család miatt indította meg ellene a bünvádi eljárást.

* Okt. 6. Az aradi gyászünnep évfordulóját, okt. 6-át minden évben kegyelettel ülik meg Debreczenben is. A r. kath. templomban gyászistentiszteletet tartanak, a melyen az összes kath. iskolák növendékei, az agghonvédek is megjelennek. Az idén nem 6-án, mert ez vasárnapra esik, de hétfőn, 7-iken tartják meg a r. kath. templomban a gyászistentiszteletet. A debreczeni 48-as agghonvédek erre az istentiszteletre meghívják a hazafias nagyközönséget is.

* A székelyföldi katonai iskola dolgában Nyiri alezredes tegnapelőtt Udvarhelyen járt, hol a hatóságok képviselői ünnepélyesen fogadták. A tárgyalások megkezdése alkalmával Udvarhelymegye alispánja kijelentette a közös hadügyminiszter képviselőjének, hogy Udvarhelymegye nincs oly szerencsés helyzetben, hogy a felállítandó katonai iskola érdekében nagyobb áldozatokat hozhasson. Nyiri alezredes Udvarhely megátogatásával befejezte erdélyi körútját.

* A vásár. A Mihály napi országos nagy vásár hétfőn megkezdődött. A vasárfelügyelőség konstataciója szerint siker tekintetében eddig t. i. a gabona, bőr, méz, dió és iparcikkek piacra hozatala és kereslete nem sokkal áll hátrább az augusztusi vásár eredményénél, melyet általános megelégedés kísért. Az intőző körök figyelmét a vasárnap napjának megállapításakor elkerülte az a fontos körülmény, hogy nagy vásárjaink egyik legfontosabb mozzanatát képező juhvásár tegnap csütörtökön összeesik az izraeliták sátoros ünnepével. Utólagos intézkedéssel aztán úgy segítettek a dolgozó, hogy tegnap szedtan tartották meg a juhvásár első napját. Ma folytatták. A sertés, barom, ló és kirakó vásár rendes időben tartatnak meg.

* Kilopták a pipát a szájából. Klármán Imre házúr a Széchenyi-utcában Naponként odaült az ablaka elé és egy hosszuszaru remek pipából fújta a füstöt az ég felé. Szentimre ei Gabornak szemet szurt a hosszuszaru csibuk s rosszra gondolt. Odalopódzott az ablak alá, felnyújtotta kezét s a pipát kirántotta a házúr szájából. Azzal aztán elmekült. Klármán Imre ma a pipa előkerítésére a rendőrség embereire fo yamodott.

* A záróra. Korcsmárosoknak és mulató honpolgároknak egyforma keserősége a záróra, aprankint termi a maga pénzbüntetéses gyümölcsét. Hol egy vig társaságot, hol pedig egy jószívű vendéglőt ér a rendőrség keze s alg mulik el nap, hogy a városházának ne akadna néhány vendége a záróra be nem tartása miatt. Ma is volt egy ilyen becsült bűnöse a rendőrségnek, a kire, miután kiszabták a bírságot, félre csapta süvegét s hangosan szavalt künn a piac tere: — Csak azért is, sohse halunk meg!

* Honvédönkéntesek vizsgálja. A debreczeni honvéd gyalogezred önkéntesei tegnapelőtt érkeztek meg Budapestről, a hol a tisztvizsgát tették le. Általában véve jól sikerült. Tizenhat közül kettő bukott meg. Az összes önkénteseket szabadságotk.

* Botrányos állapotok. Nem hallgathatjuk el azokat a botrányos és türhettelen állapotokat, melyek a nyugoti soron uralkodnak s a melyekről szerkesztőségünkben tettek panaszt az ottani lakók. Napról-napra fordulnak elő az említett utcán verekedések, melyek oly természetűek, hogy az utca lakói össze futnak a zajra. Mindennapos eset, hogy egyik kereskedő fia az apját megveri; ezt már megszokták. De azokat a verekedéseket, melyek napjában több ízben is ismétlődnek, lehetetlen eltűnni. Az utca tele van veszélyes csavargókkal, kik a lakók vagyoni és személy-biztonságát veszélyeztetik; a poszton álló rendőrök úgy látszik, összekötöttesben állanak a korcsmárosokkal s magukkal a csavargókkal is, mert ritka esetben kísérik be a — öket. A rendőrség figyelmét hívjuk fel erre

a közveszélyes utcára, hogy ezt a mostani helyzetet szüntesse meg.

* **Kérelem.** A Tisza-Füred vidéki régészeti egylet Szabolcs és Tas honfoglaló vezérek millenárius emlékoszlopának felállítására céljából gyűjtőleveket bocsájtott ki. Most Milesz Béla, a régészeti egylet titkára és penztárnoka azon kérelemmel fordul lapunk útján a közönséghez, hogy a gyűjtők szíveskedjenek hozzá visszaküldeni ivaikat. Az adományok hírlapilag nyugtáztatnak.

* **Megküldött anyakönyvi másolatok.** A megye több községeiből a lelkészek a szeptember 30-án lezárt anyakönyvi másolatokat már beküldötték a főszolgabírói hivatalhoz. Az anyakönyvi másolatok a megyei levéltárba helyeztetnek el.

* **Debreczen bámulója.** Bőr Juliánna előtt nagyon szép szímben festették le Debreczen s különösen azt ajánlották figyelmébe, hogy Debreczen éjjel 12 órakor ténészesen néz ki. Bőr Juliánna alig várta már a pillanatot, hogy megláthassa a mi szép városunkat. Tegnap vegre megtörtént s bejött Debreczenbe. Tizenket órákor — mint ahogy ajánlották — körutat tett a városban s a N-Hatvan-utczán a Stern fele kefégyár tetszett Julinak s sokáig szemlélte. De hát hiába, — nem mehetett tovább, mert egy szemfüles rendőr elcsipette s bekísérte. Juli az éjjel a börtönben elmélkedett azon, milyen szép is az a Debreczen.

* **A szultán kincsei a kiállítás.** A kiállítás történeti főcsoportja érdekében Vámbéry Ármint a kereskedelmi-miniszter Konstantinápolyba küldte, a szultán által a kiállításra átengedendő kincsek dolgában. Vámbéry mint értesülünk táviratot küldött Szendrői János dr.-nak miniszteri titkár és a főcsoport előadó-jához, melyben magához hívta. Szendrői a tegnapi éjjeli expresszvonattal Konstantinápolyba utazik, hogy a szultán kincseinek kiszemelésénél és jegyzékbe vételénél Vámbérynek segítségére legyen.

* **Harcos cigány.** Bojna Péter házában lakodalmot volt. A legidősebb fiú, a Pali gyerek házasodott meg, ki nem rég került ki a katonaságtól. Volt tánc is, melyhez egy szál cigány húzta a notákat. Egész éjjel muzsikált hűségesen, de mikor reggel fizetésre került a sor, a szegény cigányt kidobták a nélkül, hogy egy krt is fizettek volna neki. Ez ekkor bosszút forralt az öreg Bojna ellen. A midőn egy napon — tegnap — az öreg kilepett a házból, egy futókössel úgy elverte, hogy az öreg több napig nyomta az ágyát. A cigány ellen vizsgálat van folyamatban.

* **Sirfosztogatók.** Általános volt a panasz már hónapok óta, hogy a temetőben egyre lopkodják, a sírokról a rózsákat és virágokat. A temető csőzei sehogyszem tudtak nyomára jutni a tolvajoknak, míg végre a rendőrségnek most sikerült a tolvajoknak nyomát találni. Mint értesülünk, egy jól szervezett tolvajbanda követte el a sirfosztogatást. A banda tagjait még nem tartóztatták le, hanem már szemmel tartja a rendőrség.

* **Életben lét igazolása.** Az egyházpolitikai törvények életbe léptetése óta mint már megírtuk, a nyugdíjasok és kegydíjasok, szokásos életben létük igazolásával változó állott be. A belügyminiszter ugyanis rendeletet adott ki, a mely szerint az életben lét igazolása ezután nem a lelkészek, hanem az anyakönyvezetők által történik. Október hó elsején lépett életbe ez a rendelet, a mely alkalommal a polgármesteri iroda annyira meg telt a körülírt igazolás kérelmezőkkel, hogy a munka teljesítésére kirendelt hivatalnok alig tudott a nagyszámu közönségnek eleget tenni.

* **A bosszu.** Bákó Menyhért helybeli csavargó, ki ösmert alak az egész városban, nemrég bosszút forralt Tölgyes Sándor pályatársa ellen, aki nemrég elütötte kezéről Regina nevű szeretőjét.

— Esküszöm a mindenhatóra, kitöltöm a bosszumot Tölgyesen, csak alkalom legyen rá.

Tegnap, amint a Csicsogóra tartott Tölgyes, Menyhért ur megtámadta s egy árva-folyófabottal alaposan elverte. Most a börtönben elmélkedik tette fölött.

* **Dr. Engel Ignác** a vidéken általában kitűnő hírnévnek örvendő orvos lakóhelyét Debreczenbe helyezte át.

* **Kardos László** nagy szőnyegraktárának mai számunkban foglalt hirdetésére ezúton is felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

Menyasszony vőlegény nélkül.

(A Debreczen saját tudósítójától.)

Debreczen, okt. 4.

A magyar királyi államvasutak állomásánál történt meg az alábbi kedélyes história, melynek hőse egy rendőr, sajnálni való állapotai pedig egy helybeli fiatal gazdalkodó egy csomó násznép és egy fekete — szemű menyasszony Ebesről.

Történt pedig ez az érzékeny história a következőképen.

Ma délelőtt a helybeli állomáshoz kiment a násznép azzal az elhatározással, hogy ez-zónának Ebesre s hoznak onnan menyasszonyt egy fiatal gazdalkodó gyerekeknek. A vőlegény, a míg a násznép vigán üritette a váróteremben a kulacsokat, megváltotta a jegyeket s alighogy a tizórás vonat berobogott a pályaudvarba, első volt, a ki szaladt és felugrott a kocsiba.

A gondolatjai ott jártak Ebesen, annál a fekete szemű, kiprűlt leánynál, a ki menyasszonya, boldogsága volt s a ki őt most várja ölelő karokkal, menyasszonyi csókkal.

Felkihelődött a násznép is a kocsiba s szólott a nőta:

— »Menyasszonyt hozunk a házhoz!»

A pályaudvaron nem volt senki, csak a torgalmi tisztviselők és egy rendőr, a ki a rendnek okáért fel és alá sétált.

Egyszer azonban hirtelen feltűrt a kocsijátja, kiugrik rajta sápadtan a vőlegény s el kezd kiabálni:

— Kevesebbet váltottam egy jeggyel!

Kérek egy jegyet, gyorsan, hamarosan! És szaladt, a hogy csak tudott a pénztárhoz miatt megindult a vonat lassan, ünnepelesen.

A lakodalmi nőta elnémult.

A násznép oda tolongott a robogó vonat kocsibakához s két-égbecsessen, bosszusan, irgalmatlanul kiáltozott a váróteremből kirohanó vőlegény után.

— Sándor ne maradj itt, siess, vár a menyasszonyod!

— A törvény nevében! — kiállt a rendőr is hivatalos arcot öltve magára, belekapaszkodott teljes erővel a vőlegény kabátjába aki megkísérelte felugrani a robogó vonatra.

— Hó mit akar kend András; kérdezte a vőlegény s igyekezett kiszabadítani magát a törvény karmaiból.

— Mit akarok? Hát rendnek muszáj lenni, oszt nem lehet a gőzös után szaladni!

— De a jegyek? Hiszen nálam van az egész násznép jegye?

— Mindegy, rőndnek muszáj lönni!

És a szegény Sándor vőlegény megadva magát sorsának, könnyes szemekkel tekintett a gőzös után, melynek kalauzai érzékenyen megbírságoták a jegy nélkül utazó násznépet.

S a menyasszony?

Törődött is a rendőr a síró, zokogó menyasszonnyal, mikor odaállott a főkaptány elé s jelentette:

— Ninesen semmi újság, csak két vigécz érkezett, egy gyanus asszonyság elutazott s egy paraszt lemaradt, mert nem volt hivatalos.

Táviratok.

Ő Felsege nevenapja.

Budapest, október hó 4. (A Debreczen ered távirata.) Bécsből táviratozzák, hogy ott nagy pompával ünneplék meg a király nevenapját. Az István templomban nagy mise volt, a melyen Grusch a bibornok celebrált. Buda-

pesten, Nagyváradon, Szegeden szintén nagy ünnepi misek voltak Ő Felsege nevenapja alkalmából.

A nyitrai mandátum.

Budapest, okt. hó 4-én. (A »Debreczen« eredeti távirata.) Budapestről táviratozzák lapunknak, hogy a képviselőház negyedik bíráló bizottsága Hegedüs Sándor elnökle alatt ma délelőtt tárgyalta a második nyitrai mandátum ellen beadott kérvényt. Az ülést délben elhalasztották. Folyó hó 12-én folytatják a tárgyalást.

Kegyelmet nyert román elítéltek.

Budapest, október 4-én. (A »Debreczen« eredeti távirata.) Lapunknak táviratozzák, hogy a nemrégiben nagy port felvert toponfalvi magyarellenes román izgatók főbb szereplőinek, köztük Patitia Rubinnak a király ma kegyelmet adott. A Nagyszébenben megjelenő magyarellenes oláh »Koncipi« című lap ez alkalomból a románokhoz felhívást intéz, a melyben a kegyelmet úgy igyekszik feltüntetni, mint a román martirokon elkövetett jogtalanság jóvátevést.

Öngyilkos báró.

Budapest, okt. 4. (»Debreczen« eredeti távirata.) Radványból távirják, hogy Radvánuszky Kálmán báró öngyilkossá lett. Az egész községben közkedveltségnek örvendett, miért is az öngyilkosság híre Radványban óriási izgalmat okozott.

Kitüntetett orosz külügy-miniszter.

Budapest, okt. 4. (A »Debreczen« eredeti távirata.) Párisból távirják, hogy Faure köztársasági elnök Lobanow orosz külügy-miniszternek a becsületrend nagykeresztjét adományozta.

Kiamit pasa kinevezése.

Budapest, október 4. (A »Debreczen« eredeti távirata.) Konstantinápolyból telegraphálják, hogy é szultán Kiamit pasát, ki az őrmény zavargások elfogatásánál higgadt komoly viselkedéssel tűnt fel, nagyvezérre nevezte ki. A kinevezés hírét az angol diplomáciai körökben nagy meglepéssel fogadták.

Két szál gyöngyvirág.

Valahányszor erre a szép virágra gondolok, mindig maga jut eszembe. Az apró fehér csöngyűcskék mintha hangot adnának, mintha a maga különösen édes csengésű kacagását hallanám.

Mikor tavasszal künn járok a zöldben, barátságosan bólogatnak felém kecses fürteikkel a gyöngyvirágszálak; ezt akarják mondani:

— Mi az ő kedvencei vagyunk.

S ilyenkor úgy kellene, hogy letépjem őket s csokorba kötve, elvigyem magának — de sajnálom szegény virágokat. Hát ha fáj nekik, mikor leszakítjuk őket? Hát ha ők is éreznek, éppen mint mi?

Tudtam egyszer — régen volt nagyon — valami regéta gyöngyvirágról. Egy szépséges király-kisasz szony volt benne, akinek könnyeiből lett a gyöngyvirág. Vissza akarok emlékezni rá, hogy szépen kiszinezem ezt a poétikus történetet magamnak, de nem tudom fölleveníteni ezt a mesét. Nem tudom immár, ki volt az a leány, miért sirt s hogyan változtak könnyei virágokká?

... Tehát a gyöngyvirág könyvből lett. Én gy történetet akarok elmondani, amiben nem a könyvből lesz a gyöngyvirág, hanem a gyöngyvirágból könyv.

A bálterem izzó, fojtó levegőjében egészen átváltozik az ember szíve, lelke, egész lénye. A mint föl s alá keringünk, vagy csak sétálunk is, megtelik egész valónk valami esodálatos érzélemmel. Egy-egy andalító keringő hanghullámai megrezegtetik szívünk burját, a legtöbbször fájóan s ha szerelmesek vagyunk átéljük egy röpké perc alatt a szerelemnek minden szenvedését, látva mindazt a sok és nagy szépséget amivel imádottunkat áldotta meg a sors; nem tudjuk miénk lehet-e valamikor ez a sok báj és szépség?

Hátha az ember azt látja, hogy az, a kit szeret, mással mulat és mást tüntet ki kegyével!

... Melanienak nagy gyöngyvirág-csokra volt a nagy elite estélyen. Aladár — ő volt az, aki Melaniet imádta — kért tőle egy szálát. A leány nem adott merő szeszélyből, hanem adott Árpádnak — akit Aladár ki nem állhatott — két szálát.

Természetes dolog, hogy ez nagyon keserítette Aladárt, még természetesebb, hogy mihelyt hozzájutott, belekötött ellenfelébe.

S legtermészetesebb, hogy megverekedtek, mind a ketten súlyosan megszesültek. — Aladár most már többé rá nem néz Melaniera, pedig szereti és Melanien sok keserves könnyel hullat szeszélyeért, amelylyel tönkre tette élete boldogságát, mert ő is szerette Aladárt nagyon.

S ilyen kicsinyes okból két emberélet lett boldogtalanná. Az egésznek okozója az a két szál gyöngyvirág volt.

Lám, ilyen vészthozó is tud lenni az a szép ártatlan színű, szelid alaku virág.

— Erre a történetre nem lehet csak úgy rámondani, hogy szentimentális mese.

Mikor az ember szerelmes, nem gondolkozik, s mikor nem gondolkozik, egy rövid pillanat alatt eljárt az egész életholdóságát — valamely kicsinyes, nagyon kicsinyes okoskért.

Most veszem csak észre, hogy milyen nagy bünnel vádolom szegény gyöngyvirágot — a maga kedvenc virágát, amelyet pedig úgy szeretek én is, mint egyetlen más virágot se.

Mondja csak: ha magától kérnék gyöngyvirágot adna-e nekem egy szálát, — s vajjon nem adna maga is — valaki másnak kettőt?

Törvénytörés.

Gyengédség.

A debreczeni törvénytörés előtt Balog József nevű ebese ember állott ma lopás bűntette miatt.

Bicsakló lábakkal jött végig a folyosón, minduntalan faldnak ütődött a vállával. Egészen zilált állapotban került a bírak elébe. Első pillantásra feltűnt, hogy részeg mint a csap.

— Ön ittas? — szólott az elnök.

— Nem, — szólott a vádlott.

— Gyengéden érzem magam.

Erre földhöz vágta a sapkáját, a bírakra mosolygott s a fejét hajtogatva ismételtette:

— Hat ez olyan gyengédség tetszik tudni, én nagyon gyengéd ember vagyok, annyira, hogyha tudnak...

Az elnök elhallgattatta s kihirdette neki, hogy azért hogy ittasan jelent meg a bírak előtt, fegyelmi büntetesképp két órai elzárásra ítéli.

A büntetés délután öt óráig tartott.

Közgazdaság.

A szatmárvármegyei gazdasági egyesület által Szatmáron rendezett állatkiállítás október hó 1-jén bezáródott. A díjakat a következőknek ítélték oda:

I. Szarvasmarhákért. Magyar fajú bikáért: 4-ső díj Vécsey József báró, 2-dik díj Szuhányi Lajos.

Magyar fajú borjas teheneért: 1-ső díj Jandrisics János, 2-ik díj Klein Mihály.

II. Kiállított lovakért. Mécsikóért: 1-ső díj Luby Lajos, 2-dik díj Fischer József. Kancza csikóért: 1-ső díj Domahidy István, 2-dik díj Spiegel Ferencz, 3-dik díj Madarassy Sándor, 4-dik díj Domahidy István. — Csikós

kanczákért: 1-ső és 2-dik díj Buday József, 3-dik díj Madarassy Dezső, 4-dik díj Szombathy Ödön. — Igás kancza csikóért: 1-ső díj Grossman Filep, 2-ik díj Domahidy Sándor, 3-dik díj Madarassy Dezső.

III. Kiállított juhokért. Tenyészkosokért: 1-ső díj gr. Hadik-Barkóczy hitbizomány, 2-dik díj id. Böszörményi Sándor. Anyajuhokért: 1-ső díj Mándy Géza, 2-ik díj Böszörményi Zsigmond. Saját tenyésztésű idei báránnyokért: 1-ső díj Böszörményi Zsigmond, 2-ik díj Galgóczy Jenő.

IV. Kiállított sertésekért. 1-ső díj gr. Hadik-Barkóczy hitbizomány. 2-dik díj Mándi Gerő.

Tőzsde

A „Debreczen” eredeti távirati tudósítása.

Budapesti gabonátőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. órákor. —

Őszi buza szept.—okt.-re	6.28—6.30
Tavaszi buza márcz.—apr.-re	6.75—6.77
Őszi rozs	5.63—5.65
Tavaszi rozs	6.04—6.06
Őszi zab	5.56—5.58
Tavaszi zab	5.85—5.87
Új tengeri május—jun.-ra	4.45—4.47

Bécsi gabonátőzsde.

— Érkezett d. e. 11 20 p. órákor. —

Őszi buza szept.—okt.-re	6.62—6.65
Tavaszi » márcz.—apr.-re	7.08—3.09
Őszi rozs	6.16—
Tavaszi rozs	6.42—6.44
Őszi zab	5.96—5.98
Tavaszi zab	6.22—
Tengeri máj-jun.-ra	4.78—4.79

REGÉNY.

Az éji ór.

— Fordította: **Biró Irén.** — 3.

Mindez fölébresztette kíváncsiságomat. figyelmesen vigyáztam arra, amerre Marianna tekintett s egy szép este csakugyan egy fekete köpenybe burkolt ifjut pillantottam meg, ki mozdulatlanul állt a palota kertjének innen-ső ajtajánál. Mereven nézett föl az erkélyre; közelebb mentem hozzá s a fiatal Don Manuel de Villegasra ismertem. Felkémre mondom, szép szál legény! Nem tett ugyan kért senkinek, hanem a rendszabályok nem engedték, hogy az ilyenféle dolgokat elnézzem; udvariasan fölkerétem, sziveskedjék tovább menni, mert az utczán való alldogálás tilos.

Válasz helyett egy utolsó égő tekintetet vetett az erkélyre és eltávozott.

A senora szintén elhagyta az erkélyt és visszatért szobájába, de előbb végig nézett rajtam. Mennyi fájdalom volt e tekintetbe, mennyi megvetés! Megfogadtam, hogy inkább kedvére teszek a mit tehetek, csak hogy több ilyen pillantást ne kapjak. Az naptól kezdve egy másik utczasarkot választottam őrhelyül, úgy hogy a fiatal ember minden akadály nélkül közeledhetett egészen az erkély alá. Don Manuel lábujjhegyen állt, míg a senora, a mennyire lehetett, kihajolt, hogy titkosabban beszélhessenek.

Mikor aztán az őrzőket közeledni hallottam, lassan köhécselve visszamentem helyemre s ilyenkor az ifju szerelmes boldogan ment tovább.

Természetesen mindez don Ignác távollétében történt, ki ügyei miatt gyakran hosszabb ideig volt kénytelen birtokán maradni.

Mint hogy feleségére nagyon féltékeny volt annál inkább is, mert éppen nem lehetett meggyőződve szerelméről, egy bizalmas embert, Geromono nevű mulát szolgáját hagyta otthon, hogy a senorát felügyelje. Rosz képű, kancsal tekintetű, ravasz ember volt ez Jobban őrizte a rá bízott kincset, mintha a övé lett volna. Éjszaka mindig a ház s az kert körül ólalkodott. Felkémre mondom, uram

még most is borzadok, ha ez alávaló emberre gondolok.

Hanem egyszerre megszűntek az éji látogatások. Azt hittem, hogy Don Manuel bizonyosan beleunt a viszonyba, s abba hagyta azt sok akadályt látván utjában.

Régóta nem láttam már a senorát. Egy sötét éjjel éppen erkélye alatt állottam. Egyszerre zörej hallok, a felemelet egyik ablakát nyitották ki. Marianne hajolt ki rajta, szét nézett, s csakhamar visszahuzta fejét, a nélkül, hogy engemet észrevett volna. Halk suttogást, majd egy csok esattanását véltem hallani, s ugyan e percben egy alak hajolt ki az ablakon, es egyik lábával kalapomra támaszkodva, azt egészen szakálamig benyomta, mig egyszerűt vesztve mellem esik, feldönti lámpáomat, s mielőtt magamhoz térhettem volna e váratlan támadás után, úgy elrohant, mint az üldözött vad.

Mikor levettem fejemről kalapomat, benyomott kalapomat s éppen szitkozódni kezdültem, a senora állt előttem; nagyon kért, hogy hallgassak a dologról, s fogadjam el erszényét.

Rövid gondolkodás után hallgatást ígértem, de az erszényt nem fogadtam el. Alig távozott el Marianne, nem messze tőlem Geronimot vettem észre, ki mindent látó t.

— Mit keres maga az utczán ilyen későn? kérdém tőle.

— Abban gyönyörködöm, hogy milyen előzékeny szívellyességgel nyujt ön kezét másoknak, édes Perez barátom, — mondá a méregtől rekedt hangon. Igen szép módja van a rend és csend felett örködni. Jó éjt, a viszontlátásig, szólt kárörvendő gunnyal s ott hagyott a faképnél, mielőtt válaszolhattam volna.

Az éjszaka hátralévő részét a legnagyobb izgatottságban töltöttem el. Már előre bűnperbe láttam magamat keveredve, melyben tanuskodni leszek kénytelen, minek következtében tán állásomtól is felfüggesztenek.

Szerettem volna beszélni donna Marianneval, köhögtem, egy követ is dobtam a falhoz de hiába, úgy látszik, mélyen aludt.

Ekkor már engem is elhagyott a hidegvér és pokolra küldtem szerelmet és szerelmeket egyaránt.

Következő éjjel mindent elkövettem, hogy a senorát értesítem a veszelj felől, melyben forog. Énekeltem torkom szakadtából, köhögtem stb. Semmi. Az egész ház nyugodt volt, minden ablak sötét; csak a donna Marianne szobájából derengett halvány világosság, melyről azt következtettem, hogy az egész palotában csak a szerelem van ebrén.

Csöndesen álltam a kapunál, mikor egyszerre ócska, poros hintó állott meg a ház előtt.

Köpenybe burkolt férfi szállt ki belőle; egy másik egyén követte. Az utóbbi Geronimo volt.

(Folyt. köv.)

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet. 4.

Páros bérlet.

Szombaton 1895. okt. 5-én:

FATINICZA.

Operette 3 felvonásban.

A szerkesztő postája.

Óthon. Nem közölhető.

Margit. Holyben. Igen csinos dolog. Rövid idő múlva sorát ejtjük.

B. K. trad. Megkeresésére a kiadóhivatal 14 napig ingyen küldmutatvány számokat. Czim: Hoffman és társa uraknak, Debreczen.

E. Elnök helyben. A szerkesztőségi órák d. e. 8—12. d. u. 2—6 óráig vannak. Ez idő alatt bármikor szívesen rendelkezésére állunk.

Színész. A színházi referendák megírásánál igaz meggyőződésünk szerint irunk. S a tapasztalt hiányokra miúdig kiméletlenül fogunk rá mutatni.

Nyilttér
Dr. Burger Péter

szemész, műtő és gyermek-gyógyász
Rendel: d. e. 8-9 óráig.
d. u. 2-4 óráig.
Lakás: Főpiacz, 1899. sz.,
a Hungária mellett.

Dr. Szöllőssy Béla

az összes gyógytudományok tudora,
bőrgyógyász és bujakór specialista,
cosmetiqueur

Rendel 8-10, 2-4 óráig.

Lakása: Széchényi-utca 1796. szám a.
Bejárat a Kis-uj-utca felől is.

Dr. Weisz Károly

a drezdai nőgyógyászati
klinika v. segédorvosa
szülész és nő-gyógyász.

Rendel: d. e. 8-10.
d. u. 3-5.

Lakik: Piacz-utca 1828. sz. a
főpostával szemben.

Nagy szőnyeg-raktár
Kossuth-utca

KARDOS LÁSZLÓ
üzletében.

Ujjonnan berendezve, szép
tágas, világos teremben választ-
hatók a legjobb és legszebb futó,
darabos és szalon szőnyegek,
butortakarók, ágy és asztalte-
ritők, utazó pokróczok, flanel-
takarók, amerikai bőrvásznak,
valódi angol Lynoleum és viasz-
parquet.

Olcsó patikának

is mondják a drogueriát.

Francsics és Jóna drogueriája körül-
belül egy év óta áll fenn itt Debreczenben, a
Kereskedelmi Akadémia épületben, egy széles
alapra fektetett új üzlet, a mit méltán humá-
nus intézménynek, házagot pótlónak állíthatunk.
A közönség nagy része még nem ismeri, vagy
ha ismeri is, nincs tisztában rendeltetésével.
E sorok czélja rámutatni azon előnyökre, a
melyeket ez üzlet a közönségnek nyújt. Ez
előnyök az olcsóság és teljes megbízhatóság.
Hányszor van a szenvedő ember abban a
kényszer helyzetben, hogy valamely egyszerű,
tehát nem recept szerint készített gyógyszer-
anyagot huzamos ideig s nagyobb mennyiség-
ben kénytelen használni. Egyik például kén-
máj fürdőt használ, a másik jódkálit, brom-
kálit, csukamájolajat iszik, a harmadik egy
nagyobb sebkezesnél carbolsavat, wattakat s
egyéb kötszereket használ. Mindezeket legol-
csóbban s valódi, tiszta minőségben a droguis-
tánál szerezheti be. A gazdának megbízható
helyről, szakavatott kezekből kikerült állat-
gyógyszerekre van szüksége. Ezeket épen olyan
olcsón beszerezheti, mint bármely fűszerbolt-
ban s a mellett szakember kezéből kerülvén
ki, egészen nyugodt lehet, hogy a legtisztább
árut kapja. És itt különösen figyelmeztetnünk
kell a közönséget, hogy kétféle áru van: a
kevésbé tiszta az ugynevezett merkantil áru
és a tiszta, jó minőség, a mit a gyógyászat-
ban használnak. — A droguistánál ez utóbbit
kaphatni ugyanolyan áron, mint máshol a ke-
vésbé jót. — A keresk. akadémia épületben
levő drogua-üzlet tulajdonosai közül az egyik
ny. középiskolai tanár, a másik okleveles
gyógyszerész. Ebből a tényből is teljes meg-
bizhatóságot nyerhetni üzletük iránt. Az üz-
letőkbe kerülő mindenféle áruk és gyógyszerek
előbb szigorú megvizsgálásnak vettettek alá s
csak ha teljesen megfelelők, bocsátatnak áruba.
— Ennyit röviden az üzlet gyógyáru raktárá-
ról. Felemlítendőek még annak kitűnő illat- és
pipere szerű, szappanok, pouderek, arczenő-
csők stb. Ezek is a legjobbak s határozott, de
nem magas arakon árusítatnak s nincs kitéve
a közönség annak, hogy kábatja szerint fizet-
tessek meg, mert ott mindenki egyforma olcsó
áron veszi meg az egyes czikkeket. Megemli-
tendőek kötszereik feltűnő olcsó arakon. Számos
háztartási czikk: kávé, thea, rum, kakaó, cso-
kolád, cognac stb., a legjobb minőségben tar-
tatnak. Az egyik — a gyógyszerész — tulaj-
donos a legelőkelőbb gyógyszerárakban sze-
rezte tapasztalatait s igen sok olyan czikket
állít elő, a melyeket a művelt közönség min-
dennap használ. — Ilyenek a különböző fog-
porok, szájvizek, bajuszpedrők, szobafüstölők
stb. — Gazdáknak ajánljuk a baromfi szeszt
— baromfi döglés ellen; — rüh ellen a kre-
olint (három nap alatt nincs rüh); — sertés
orbáncz s egyéb betegségek ellen a lysolt;
marha-, ló-, tápport stb.

FRANCICS és JÓNA.

Kereskedelmi akadémia-épület, nagy templom
(404.) mellett.

AJÁNLOK

legolcsóbb árak és legpontosabb kiszolgálás mellett mindenemű fűszer, csemegeáru és gazdasági czikkeket, továbbá a
már évek hosszú sora óta több ezer családnál bevezetett általánosságban kitűnőnek elősmert

Marokkói kávét

pörköelve és darálva 1/4, 1/2, 1 és 2 kilogramm tartalmu bádóg szelenczékben, valamint kisebb s nagyobb mennyiség-
ben kilogrammonként 1 frt 48 krért.

Friss töltésű **ásványvizek**, minden színben létező **por- és olajfestőkek**, **szobapadló fénymazak**, s min-
denféle **Rumok, Theák, Stockerau és szepességi főzelékek**,

valódi amerikai petroleum

s mindenféle **fűszerárut**.

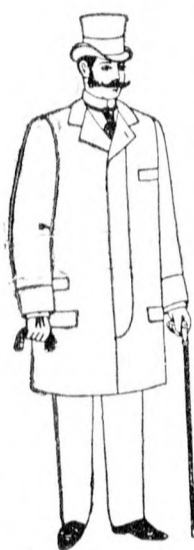
Vidéki tisztelt vevőimet azon kedvezményben részesítem, hogy 50 frtot meghaladó fűszeráru rendelmenyt bér-
mentv e küldök bárhova. Tisztelettel:

Geréby Fülöp.

Az ország legnagyobb és legrégebb
férfi-, fiu- és gyermek-
RUHÁK RAKTÁRA

fennáll egy félszázad óta.

Az 1895-6-iki őszi és téli idény újdonságai:

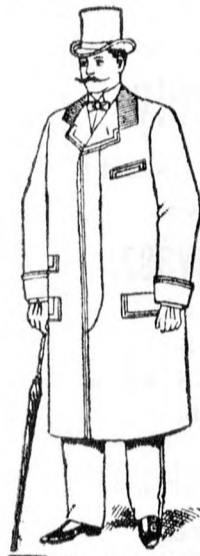
Őszi felöltő
11 frt
és feljebb.

Öltöny
13 frt 50 kr.
és feljebb.

Utazó köpeny
17 frt
és feljebb.

Téli felöltő
18 frt
és feljebb.

Gyermek
Costüm 5 frt
és feljebb.

NEUMANN M.

Debreczen, főter, a főposta átellenében.

Az üzletház elvei: Lelkiismeretes kiszolgálás, szigoruan megállapított és minden da-
 rabon **feltüntetett határozott árak.**

Saját raktárak:

Budapest: IV.: Muzem-körut 1.
 Bécs VI.: Mariahilferstrasse 35.
 " IV.: Wiedner Hauptstrasse 8.
 " I.: Kärthner-Strasse 31.
 Nagy-várad: Bémer-tér, kishidfőnél,
 Lévy-ház.
 Temesvár: Belváros, Hunyady-u. 64.
 Belgrád: Fürst Mihael-Strasse 4.

Fiume: Corso 497.
 Ujvidék: Grand Hotel mellett.
 Sofia: Alexander-platz 1.
 Triest: Via Ponto Rosso 1.
 Zágráb: Ilica 6. Grand-Hotel.
 Sarajevo:
 Kragujevácz:
 Nisch: stb., stb.